

CRITICAL LEGAL STUDIES

Martin Škop

Počátek CLS

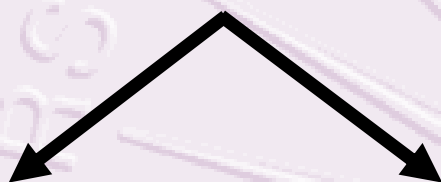
- 1976 (1977) 1. konference CLS
- patří mezi levicově orientované směry v moderním právním myšlení
- Připodobňován k postmodernismu
- Frankfurtská škola
- kritika formalismu a objektivismu
 - **formalismus**: metoda právního ospravedlňování, která je opakem diskusí s otevřeným koncem o základních podmínkách sociálního života. Opak takových postupů, které se obvykle nazývají ideologické, filosofické a vizionářské.
 - **objektivismus**: víra, že autoritativní právní materie vyjadřuje a zároveň udržuje vhodné schéma lidského společenství.
- čistě instrumentální používání právní praxe a doktríny k dosažení levicových cílů

- kritika myšlenky, že existují typy sociálních útvarů, které jsou založeny na určité právní struktuře (každému systému jsou vlastní specifická právní pravidla)
- **NAŘÍZENÁ SVOBODA**
- Právní systém není schopen poskytnout jednotnou verzi demokracie a s ní spojených pojmů a jevů. Na druhou stranu ovšem náznaky jiných názorů (a přístupů) než dominantních jsou v něm velmi nerozvinuté.
- Doktrína je pouze arbitrární omezení způsobů ospravedlnění právního systému.
- **CLS není školou, je to především politika**

KRITICKÁ METODA

PŘEDMĚT

veřejné právo:
proti liberální
koncepti
občanských práv a
právních principů

soukromé
právo: proti
hnutí law &
economics

zdánlivá politická
neutralita a
objektivismus
liberálního
právního státu

konformní
právní věda

PRÁVO NENÍ NEIDEOLOGICKÝ NÁSTROJ ŘEŠENÍ SOCIÁLNÍCH KONFLIKTŮ

ZÁKLADY METODOLOGIE CLS

- pokračování školy právního realismu
- kritika marxistického myšlení (akceptace metody)
- politická imaginace
- umění odhalovat patologické jevy v právu
- expresivní slovník
- provokace

ZAČÁTKY CLS

- Jak právo ospravedlňuje dominanci a privilegia díky svému abstraktnímu diskursu, který ve svém každém bodě hlásá neutralitu?
- právo není nic než sada ideologických konstrukcí
- Není možné nalézt ideologicky neutrální pojem práva.
- Roberto Mangabeira Unger

TRASHING

- Vezmeme určité argumenty velmi vážně v jejich vlastních podmínkách, zjistíme, že jsou v podstatě bláznivé, či tragikomické, a pak se pokusíme najít řád v tom rozporuplném a rozplizlém chaosu, kterému jsme vystaveni.
- Cílem je vytrhnout právní vědu ze „suchého“ světa.

ZÁKLADNÍ ROZPORY

- Základní třídící mechanismus protikladů v rámci práva, který je vytvářen všudypřítomnými spory mezi individuem.
- Základní rozpory existují všude.
- Důsledkem má být větší diverzita.
- **Popis právního systému jako formy odráží a současně vytváří politickou kulturu, která ví, jak přesvědčit lidi, aby akceptovali legitimitu a nevyhnutelnost existujícího hierarchického uspořádání.**

REFORMA PRÁVNÍ PRAXE A PRÁVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- Právníci nejsou techničtí experti, ale musí znát také morální a politické dopady své činnosti.
- „Musí se naučit hájit zájmy svých klientů a nikoli pouze zájmy své.“
- Právo selhává při řešení konkrétních sociálních problémů.
- **Výuka:**
 - nový kritický přístup k právu, který je založen na osobní a smyšlené (imaginativní) zkušenosti
 - osobní zkušenost s diskriminací

VLIV STRUKTURALISMU

- Právo spočívá na základní struktuře významů, které nejsou ani objektivní ani pevné, ale leží na vztazích, které právo sdílí s dominantními společenskými a kulturními rysy společnosti.
- Důležité jsou binární opozice.

2. GENERACE CLS

- polovina 80. let 20. století
- důraz na interpretaci - právo není nic jiného než příběh, který máme interpretovat
- tíha k dekonstrukci a poststrukturalismu (neostrukturalismu) – J. Derrida
- snaha osvobodit čtenáře od autorova textu
- logocentrismus
- právní nihilismus

- Problém **KONTEXTU** – neexistuje jeden univerzálně závazný text, od něhož se vše ostatní odvozuje jako jisté kontexty – Stanley Fish.
- Autoritou je text a nikoli čtenář či autor.
- **IRONIE - NEVĚŘÍ NA ŘÁD MIMO ČAS A PŘÍRODU, KTERÝ URČUJE SMYSL LIDSKÉ EXISTENCE A ZAKLÁDÁ HIERARCHII ZODPOVĚDNOSTI** (Richard Rorty).
- **Právo není koherentní a logicky bezrozporný systém, ale systém, který se pokouší uskutečnit podmínky sociální spravedlnosti.** (Duncan Kennedy)

DĚLENÍ CLS

- **Feminist Theory** (Martha Minow)
- **Critical Race Theory** (Richard Delgado)
- **Postmodernists (Literary theory)** (Jack Balkin, Drucilla Cornell)
- **Cultural Radicals** (Peter Gabel)
- **Political Economists** (Mark Tushnett)